

Aarre.

(Kirj. D. Mamin-Sibirjak.)

Wenäjstä suom. Jalmari Aalberg.

Kansan Toveri w. 1899 nrot 6–8

I.

Pienessä Kotshetowin kaupungissa sijaitsewa „Siperialainen hotelli” oli huonossa maineessa. Sitä pidettiin pelaajain ja muiden arweluttawien ihmisten tyyssijana, ja niistä ei suinkaan ole puutetta muutamissa Siperian kaupungeissa, warsinkin kultakaiwosten lähellä olewissa. Parempaa yleisöä ei hotellissa milloinkaan asunut, sattui wälistä, että joku kaukainen matkustaja onnettomuudekseen sinne ekysi. Päiwisin oli hotellissa aina hiljaista, wasta iltasin siellä elämä wilkastui, ja myöhään yöhön oliwat sen akkunat walaistut. Siperialaiset maankulkijat siellä silloin korttia löiwät, joiwat wieraita rahoja ja epäilyttäwäin naikkosten kanssa ilakoiwat. Yhteinen sali oli aina tyhjänä, mutta biljaardihuoneessa oli sen sijaan elämää. Yhtenään kuului sieltä luisten pallojen kalinaa ikäänkuin olisi suuri peto kitaansa aukonut ja tawattomia hampaitaan yhteen kalistellut. Wanha markööri huopatohweleissaan ja pitkässä, kauhuneessa takissaan käydä laahusti hiljaa biljaardin ympärillä lukien lyöntejä ja huusi tuontuostakin yk-

sitoikkoisella tyytymättömällä äänellä:

— Neljäkymmentä seitsemän ja kaksikymmentä neljä. . . kaksikymmentäneljä ja neljäkymmentä seitsemän!

Hän oli synkännäköinen mies kuihtuneine, keltaisine kaswoineen ja wilkkaine, harmaine silmineen. Usein rypisteli hän otsaansa, sillä jokaisella waromat-
tomalla askeleella hänen luuwalon murtamat jalkansa tuottivat hänelle tuskaa. Eiwätkä hänen kätensä-
kään paljoa hääwimmät olleet, niissäkin särki ja jomotti wanhuuden leini. Lyhyeksi leikatut harmaat hiukset peittiwät kulmikasta päätä, törröttäen pystyssä kuten sian harjakset. Kun ukko itsepintaisesti alkoi tuijottaa pienillä silmillään, niin woivat ainoastaan harwat sietää hänen tuimaa katsettaan.

— Mitä siinä töllistelet, wanha piru! tiuskasiwat silloin aina wanhat, kokeneetkin pelaajat.

Wastaukseksi wanhus ainoastaan ylenkatseellisesti hymyili ja konemaisesti huusi äänien luvun. Monta askella oli ukko siinä biljaardin ympärillä ot-
tanut, mutta wielä oli waan pystyssä ja wielä oli si monen nuoremman-
kin kanssa kilpailemaan kyennyt. Leweä, köyristynyt selkä ja pitkät kädet usoit-

tiwat, että raihnaassa, vanhassa ruumiissa joskus oli ollut tawatonta voimaa, mutta ne ajat oliwat olleet ja menneet; vanhana ja woimatonna käydä laahusti ukko nyt pöydän ympärillä. Hotellin palweluswäki wihasi häntä hänen äreän luonteensa wuoksi. Siitä huolimatta piti isäntä hänet toimessaan, sillä katsoi hänet siihen soweliaaksi mieheksi, jota milloin tahansa woisi pulasta pelastaa eikä ketään ilmi antaa. Ja olihan hän todellakin paljo maailmaa kokenut, wakawa wanhus, jota ei sopinut werratakaan hotellin muuhun, kaikkialta kokoonhaalittuun palweluswäkeen. Häntä kutsuttiin yleisesti Hollantilaiseksi. Tämän liikanimen oli hän tuonut kotipuolestaan. Mikä hän oikeastaan oli miehiään ja mistä kotoisin — sitä ei tiennyt kukaan, eikä siitä wälitettykään. Mutta kun joku oli ukon suututtanut, huudahti hän tawallisesti:

— Senkin siperialaiset tolwanat. . .

— Miksi sinä olet Siperiaan tullut?

— Minäkö? Minun laitani on aiwan toisin. . .

Asioitteni tähden minä tänne tulin enkä ruoskan ajamana. Ja wielä minä ennen kuolemani täältä lähdän. . . tarpeekseni olen teitä katsellut, senkin hölmöt.

Tällaisten wihanpurkausten perästä tuli ukko en-

tistään vielä synkemmäksi ja käweli kolkonnäköisenä biljaardinsa ympärillä. Mitä ne roistot sitte ymmärtäisiwät? Mitä owat he werrattuina häneen, jota oli ewerstien kanssa englantilaisessa klubissakin pelannut. . . Se olikin paikka, jonne ewerstiä alemman miehen ei tarwinnut sisäänkään pyrkiä. Mitä on mokoma yleisö siihen werrattuna. Yhtä roistomaista on täällä yleisö kuin palweluswäkikin. Mitä ymmättäwät he hywästä käytöstawasta ja missä olisiwat sitä nähneetkään. Jospa waan hänen jalkansa olisiwat terweet ja hänen silmänsä yhtä tarkat kuin ennen, niin aikoja hän olisi jättänyt kirorian Siperian! Kohtalojen kirjaan nähtäwästi oli kirjoitettu, että hänen tuli loppuikänsä roistojen seurassa wietttää ja kohtaloanhan ei kukaan woi wältttää. Rawintolassa käwijöitä halweksi ukko sydämmensä pohjasta. Kaikki ne luulewat herraswäkeä olewansa, ja mistä lienewät kaikki heittiöt yhteen tulleetkin.

Himmeästi paloiwat lamput biljaardihuoneessa. Tarjoiluhuoneen seinäkello löi yksitoista. Jo päiwällisestä asti oli ukko toimessaan ollut. Tawallista enemmän särkiwät hänen jalkansa — ilman muutosta ennustiwat nähtäwästi wanhan luut. Onnettomuudek-

si oli vielä sattunut sellaiset pelaajatkin, jotka eivät hewillä hellittäneet. Ne oliwat Wasja ja eräs matkustawa asianajaja. Molemmat pelasiwat he hywin. Mutta sitä ei markööriwanhus myöntänyt ja halweksiwa hymy huulillaan seurasi hän pelin kulkua.

— Katso waan, Wasja, ettei pallon kylki ajetu, kun niin kowasti lyöt, sanoi asianajaja pilkallisesti.

Ähkien ja kaswot ponnistuksesta puinaisina tähtää Wasja kepillään palloon, mutta lyönti ei onnistunut. Jokainen epäonnistunut istu panee Wasjan kiu-kusta sylkemään. Hänen tärkkipaitansa on pahoin rypistynyt ja liiwinsä kowasti kulunut, jaloissa on hänellä tohwelin kuten markööriwanhuksellakin — nähtävästi oli eukko wihastunut ja ottanut saappaat takawarikkoon. Hänen nuorekkaat, punakat kaswonsa synkistyiwät ja wihoissaan wiuhtoo hän lakillaan waaleaa kiharaa tukkaansa. Wasja oli todellinen kiusa markööri-ukolle: kun jonkun kanssa innostui pelaamaan, niin ei lähtenyt pois ennenkuin walkeat sammutettiin. Ja minkäwuoksi hän oikeastaan „Siperialaisessa rawintolassa” asui? Jo kolmatta wiikkoa sitte oli hän sinne erään naisen seurassa saapunut. Keskenään oliwat palwelijat silloin kuiskineet ja hei-

tä sormillaan osoitelleet. Lopulta käwi selwille, että Wasja onkin waan naisen seurakumppani ja täydellisesti hänen käskettävänään.

Jos Wasjaparka pienenkin tyhmyyden teki, niin jätti nainen hänet päiwällisettä ja otti takawarikoon hänen saappaansa. Itse sulkeutui silloin huoneeseen ja Wasja sai hakea olinpaikan mistä löysi. Koko päiwän täytyi silloin miespoloisen biljaardihuoneessa oleskella ja kärsiä palwelijain julkeaa pilkkaa.

— Onko jalkanne kipeät, herro Wasja, kysyiwät he pilkallisesti.

— Menkää hiiteen, — tiuskasi Wasja. — Kyllä sille naikkoselle wielä näytän mikä mies olen. . . . Mutta sitä paitsi en saappaita tarwitsekaan, paljoa mukawampihan on tohweleissa käwellä. . . .

Palwelijat remahtawat nauruun, mutta Wasja ei siitä ollut millänsäkään, tekihän waan päällään wälinpitämättömyyttä osoittawan liikkeen. Kowissa kourissa piti häntä nainen. Ja mitäpä Wasja olisi mahtanutkaan pitkäwartaloiselle, rotewalle, nuoruutensa täydessä kukoistuksessa olewalle ystävättärelleen. Harwoin tuli nainen ulos huoneestaan, tawallisesti wain iltasin. Warmaankin oli hän karannut miehen-

sä luota toisen ystäväen seurassa, jolle nyt vuorostaan näytti pahaa sisuaan, — näin tuumailivat ainakin palvelijat.

Ja kyllähän niitä hotellissa asuu kaikenlaisia ihmisiä. Wasja alentui siihen määrään, että pyysi owenwartijalta saappaita ja palvelijoilta kahtakymmentä kopeekkaa lainaksi.

Nyt pelasi hän biljaardia asianajajan kanssa. Ensi alussa oli hän häwiön puolella, mutta sitte kääntyi onni ja muutamalla onnellisella lyönnillä lopetti hän pelin onnellisesti.

— Hywin pelattu, kehui markööri-ukko, ihastuksesta räpyttäen silmiään.

— Mitä sinä minun pelistäni ymmärrät, — kehosi Wasja kopeana onnestaan. — Älä siihen katso, että tänään tohweleissa olen. . . Saat kymmenen lyöntiä etukäteen.

— Häwiät. . .

— Minäkö? Aina minä sinut uitan, wanha heittäjä. . .

Häwiölle joutunut asianajaja tahtoi päästä vapaaksi pelitoweristaan ja alkoi sen wuoksi hänkin kiusata wanhaa markööriä pelaamaan. Asianajaja oli

oikeastaan suuri heittiö, jonka tärkeämpänä tehtävänä oli hotellissa nylkeä pelissä juopuneita kauppioitten poikia; ja sehän se ukkoa juuri harmitti että mokomat konnat hänelle naurawat; — he oliwat osanneet koskettaa ukkoa kipeään kohtaan. „Kyllä minä teille näytän” — sanoi ukko ja alkoi walita itselleen keppiä. Hän pelasi harwoin, mutta tällaisessa tilaisuudessa oli mahdoton kieltäytyä.

— Jos voitat Wasjan, niin lupaan ruplan, ylltytti asianajaja, istuutuen sohwaan. — Mutta mitä sinusta, ukkorahjuksesta, sitte woittajaksi olisi.

— Sinun kanssasi woin pelata, vaikka wasempi silmäni ummessa, kehasi Wasja pullistaen rintaansa. Pelaa ainoastaan oikealla silmälläni.

— Konnia olette molemmat, sanoi ukko heiluttaen keppiään. — Tiedättekö, että olen Pietarissa englantilaisessa klubissakin . . . ewerstien kanssa pelannut . . . Ewerstiä huonompaa miestä sinne ei lainkaan päästetä, saatikka sellaisia miehiä, kuin te olette. Mitä te nauratte, senkin hölmöt?

Wihoissaan teki ukko muutamia onnistumattomia lyöntejä, mutta tyynyttyään lopetti hän pelin muutamilla nopeilla, kowilla lyönneillä, kuten wan-

hohen markköörien tapa on. Toisen pelin lopetti hän vielä nopeammin, antamatta wastapelaajalleen edes hetkeäkään lewon aikaa.

— Senkin nylkyri, haukkui wihoissaan Wasja woi-tettuna täydellisesti.

Ukko oli juuri iskemäisillään keppinsä pallon kyl-keen, mutta kuultuaan Wasjan sanat, pysähtyi hän, katsoi karsaasti pelitoweriinsa ja kysyi:

— Mitä suwaitсите sanoa, hywä herra?

— Sanoinhan waan, että olet nylkyri. . .

Keppi wapisi ukon kädessä. Wielä kerran katsahti hän Wasjaan ja lausui puoliääneen:

— Oletteko Karp Lukitshin poika?

— Mistä sinä tiedät, kenen poika olen?

— Kauan olen jo teitä katsellut tunteakseni, waan en tähän asti wielä tuntenut.

Hämillään tuijotti Wasja wanhaa markkööriä.

— No, miksi ette pelaa? — kysyi asianajaja.

— En jaksa enää, — mutisi ukko heittäen keppinsä nurkkaan.

II.

Kauwan paloi tänä yönä lamppu markööriukon huoneessa. Huone oli ahdas kuten ketun luola ja sijaitsi yläkertaan wiewän rapun alla. Mutta olihan se kuitenkin hänen oma huoneensa, jossa hän woi olla oma herransa. Nurkassa olewalla pöydällä paloi huono läkkilamppu ja sen wieressä seisoi wiinapullo. Wasja istui tuolilla, nojaten kyynäspäillään pöytään, ukko käweli edes takaisin permannolla.

— Oletteko kuullut puhuttawan aarteesta?

— Mistä aarteesta?

— Hiljempaa! kuistasi ukko kohottaen kättään. — Joku woi si wieselä kuulla. Ei se ole mikään turha asia, hywä herra.

Wasja purskahti nauruun ja kohautti olkapäitään. Tämä liike suututti ukkoa, mutta hänen wihansa lauhtui pian, muuttuen miltei rakkauden ja hellyyden tunteeksi. . . Hänen silmänsä oliwat yhä luotuina Wasjaan ja tuon tuostakin hän huoahuen toisti:

— Niin, niin, Wasili Karpitsh. . . Wasja. . . Woinpa sanoa, etta wieselä pienenä pahaisna ollessasi olen

sinua sylissäni kantanut ja nyt yht'äkkiä. . . Huonosti olet elänyt, Wasja, niin huonosti, etten woi kylläksi pahastumistani lausua. . . Onko sinun nykyinen elämäsi miehen arwolle sopiwaa? Palwelija-roistot pieksewät kieltään sinun kustannuksellasi, että siwullisellekin on ilkeätä kuulla.

— Tuhlaaja olen ja heikko raukka,. . . — kuiskasi Wasili kyynelsilmin. — Itsekin kyllä halweksin itseäni. . . kumpu edes pääsisin markööriksi johonkin rawintotaan. Ja eipä tässä muu autakaan kuin matkustaa jonnekin kauwas ja siksi ruwetakin. . . Mutta häwyttöntä on häneltäkin aina saappaani takawarikoon ottaa, jos joskus hiukan wiiwähdän ulkona.

— Mikä hän sitte oikeastaan on tuo sinun naikkosesi?

— Nimismies Tshistin tytär hän on.

— Hänenkö tyttärensä. . . Selwästi olen näkewinäni hänet, tuon kunnan miehen. . . Wai hänen tyttärensä.

— Hänen, hänen. . . Hän on kauhean pilattu; jollei miehellä ole rahoja, niin lähtee hän matkoihinsa.

— No mutta, mitäs mies siitä sanoo?

— Hänen täytyy hankkia rahoja. Kun on saanut

kylliksi kotiin haalituksi, niin kyllä waimonsakin sitte kotiin palaa. Waimolla on omia rahojakin, ja siksi juuri ylpeileekin. . . Miestänsä kohtelee kuin koiraa. Minä ryyppään. . .

— Ryyppää, ryyppää, hywä weli. Woi sillä kannalta asiat owatkin. Kukapa olisi uskonut. Olisipa isällesi sattunut sellainen waimo, niin kylläpä pian hänet nöyryyttänyt olisi. Siinä wasta oli erinomainen mies. . . Te, Wasja, elkää huoliko saappaistanne murhetta, sen asian kyllä pian järjestämme.

— Kunhan waan pääsen hywään humalaan, niin kyllä sen käärmeen nykerrän.

— Älä puhu niin, Wasja. Kyllä wielä sattuu sellainenkin mies, joka hänet nöyryyttää. . . Mutta mitä me hänestä. Odotahan waan hiukan, kyllä asiat selwewät. . . Täksi yöksi jätä hänet yksin ja makaa minun huoneessani. . . Minä teen itselleni sijan lattialle, sinä saat nukkua sängyssä.

— Mutta hän etsii minua.

— Anna etsiä. . . Silloin menen itse hänen luokseen. Olen minä ewerstienkin kanssa jutellut, älä huoli, ei hän minun suutani tuki. Sanon hänelle suoraan, että hywin tunsin hänen isänsä ja ettei sowi sillä tawoin

menetellä kuin hän.

— Entä sitte?

— No niin, Wasja. . . en teidän keskinäisiin asioihinne koske, mutta mitä muuhun tulee, niin sen kyllä ymmärrän.

— Ei, älä mene, ei kannata. . . Anna hänen olla omissa hoteissaan ja repiä tukkaansa kiukuissaan.

Wasja oli iloissaan ukon tarjouksesta ja heittäytyi kohta sänkyyn pitkäkseen. Suunsa wetäytyi hymyyn ajatellessaan, miten Anna Galaktionowna raiwostuu — mitäpä siitä waikka halkeasi kiukusta. Eihän ukon wuode tosin erinomainen ollut. Wanhat laudat, joista se oli kokoon kyhätty, rutisiwat ja narskuiwat, sitä paitsi oli se kowin lyhyt, jotta täytyi maata polwet koukussa. Mutta pääsihän ainakin kuulemasta haukkumisia. Pian oli ukkokin tehnyt tilan lattialle huokailten ja rykien. Sitte sammutti hän lamppunsa, mutta kauwan kääntelihe hän kowalla wuoteellaan.

— Wasili Karpitsh, nukutteko?

— En, wielä. . . — mutisi Wasja unisena. — Entä sitte?

— Muuten waan. . . Tässä maatessanikin yhä waan ajattelen aarretta.

— Mitä aarretta?

— Sitä, josta asken mainitsin.

— Heitä hiiteen mokomot ajatukset, ei niistä sen parempaa lähde. Aarteen tähden isäkin henkensä heitti. . .

— Minulle ei kannata siitä asiasta puhua, Wasja. Paremmiin voisit minulta kysyä, miten sen laita oikeastaan oli. . . Sinua ei silloin vielä ollut maailmasakaan.

— Kerroppas. . .

Hetken aikaa wallitsi hiljaisuus. Ukko haparoi kädellään lattiaa, huoahhti sywään ja nousi istumaan. Yön pimeyden läpi katsahtivat hänen wanhat silmänsä menneisyyteen, kolmenkymmenen pitkän vuoden sumentamiin tapahtumiin. Ja kuitenkin tuntui hänestä kuin olisi kaikki tapahtunut wasta eilen.

Siihen aikaan palwelin minä englantilaisessa klubissa biljaardimarköörinä, — alkoi ukko. — Samaan aikaan oli Fallikadulla hieno hotelli, jota nimitettiin Dresdeniksi. Sen owenwartija oli minun wanha tuttawani. Eräänä aamuna, kun hotellin herraswäki vielä nukkui, tuli owenwartija Nikiita luokseni. „Gri-gori, — sanoi hän — „minulla olisi asiaa sinulle.” —

„Mitä sitte on tapahtunut?” — sanoin minä. „Ompahan waan pieni juttu, mutta en oikein tiedä, mistä alkaisin,” — sanoi hän naurusuin. Sitte alkoi hän kertoa: „meidän hotelliimme,” sanoi hän, „on saapunut kaksi herrasmiestä; mahdotonta on heitä herroiksi sanoa, mutta ei kauppiainakaan pitää sowi. He hyyräsiwät paraimman huoneen ja paniwat heti maa-ta ja sitte makasiwat he kokonaisen wuorokauden. Me jo aijoimme mennä poliisia hakemaan, mutta silloin he heräsiwät. Noustuaan ylös, pyysiwät he teekettiin, wiinaa ja ruokaa. Palwelija rupeaa laittamaan kuntoon ruokapöytää kuten herraswäelle ainakin, mutta silloin purskahtiwat he suureen nauruun. „Keneksi,” sanoiwat he, „meitä oikeastaan luulette?” Pois lähettiwät kaikki hienot hotelliruuat ja tilasiwat koko wadillisen wasikan munuaisia ja neljänneksen wiinaa. „Näin,” — sanoiwat he, — „me siperialaiset syömme.” . . . Palwelijaa tämä kowin kummas-tutti, isäntää taas kerrassaan häwetti, sillä meidän hotellissamme asuu ainoastaan hienoa herroswäkeä ja nyt oli yht’äkkiä mokomia asukkaita saatu. Kuitenkin täytettiin heidän pyyntönsä. Ajatteles, että kahden he sitte ryyppäsiwät koko neljänneksen wiinaa ja

ahmiwat koko wadillisen munuaisia, eiwätkä olleet millänkään. Kotwan aikaa sitte lepäsiwät ja tilasiwat päiwällistä. Päiwälliseksi taasen ryyppäsiwät joka lajia wiinaa, mutta eiwät siitä sen kummemmiksi tulleet. Sitten lähettiwät hakemaan minua ja käskiwät tilaamaan loosin suuresta oopperasta. „Kenen nimelle,” kysyi Nikiita, „pitää minun loosi tilata?” — „Sano waan sen tulewan kreiwi Kiwatkalle ja ruhtinas Enshamolle.” No, Nikiita tilasi loosin ja illalla lähtiwät he oopperaan. Siellä oliwat lakeijat jo heitä wastassa ja sanoiwat kumarrellen: „teidän ylhäisyytenne, olkaa hywä”. . . No hywä on. Yhden näytöksen ajan laulua kuunneltuaan he meniwät rawintolan puolelle ja sieltä palattuaan nukkuiwat paikoilleen. Koko yleisö rupesi tietysti heihin katselemaan. . . Lakeijat heitä herättämään ja sanoiwat: „Teidän ylhäisyytenne, aiwan mahdotonta on maata teatterissa.” Nämät heille wastaukseksi tiuskaamaan: „Sepä nyt kumma on, ettei rahansa edestä maata saa.” „Miten waan suwaitsette, mutta sitä ei salli järjestys eikä wiranomaiset.” Silloin nuosiwat he paikoiltaan ja läksiwät pois. Seuraawana päiwänä lähettiwät he Nikiitan jälleen teatteriin ja käskiwät ostamaan heille saman loosin

koko kuukaudeksi. — Wasja, taidat jo nukkua.

— En minä nuku. . . Keitä he sitte oikeastaan olivat?

— Odotahan. . . Kun loosi oli hankittu, kutsuiwat he taas Nikiitan huoneeseensa ja tarjosiwat hänelle juomalasin wiinaa. Mutta Nikiita ei heidän wiinoistaan huolinut eikä olisi hänen Wirkansakaan sitä sallinut. „En woi juoda,” sanoi hän, „teidän ylhäisyytenne” . . . „No jollet itse woi, niin lähetä joku toinen, joka on wiisaampi itseäsi.” Wihdoin löysikin Nikiita yhden palwelijoista, joka suostui juomaan, mutta ei hänkään kauwan kestänyt. Toisesta lasista jo nykerätyi, jotta käsipuolesta täydyttiin huoneesta taluttaa. Silloin suuttuiwat herrat. „Mikä hotelli tämä on,” sanoiwat he, „jossa ei saa rahallaan huwitella?” Muu ei silloin auttanut kuin tulla minun luokseni. Minun täytyy huomauttaa sinulle, että nuoruudessani jaksoin ryypätä kuinka paljo tahansa — turhaan ei minua hollantilaiseksi kutsuttukaan. Kun hollantilaiset kesäisin tuliwat Wasiliostrowan satamaan, niin minä heille aina seurana olin. Kukaan ei heidän kanssaan juomisessa kilpailemaan kyennyt, mutta minä heidät siinä taidossa wielä woitinkin. Sentähden ruwettiin

minua hollantilaiseksi kutsumaankin. Sunnuntaisin weiwät meikäläiset minun satamaan, jotta olisin hollantilaiset häpeään saattanut. Senpätähden Nikiitakin nyt luokseni tuli pyytämään, jotta olisin tullut hotelliin wieraita huwittamaan. Ja minä tyhmyri läksin. Astuttuani wieraiden huoneeseen kummastuin kerrassaan — paksuja näet oliwat molemmat kuin kaksi sampikalaa, todellisista hollantilaisistakin olisiwat woiton wieneet. Niin oliwat, jumal’awita, kuin kaksi tammista laiwan palkkia. Täytyy tunnustaakseni, että tunsin hieman pelon tapaista, sillä kaswultani en ollut läheskään heidän mittaisensa. He katsastiwat minuun ja kysyiwät: „woitko?” — „Woin, teidän ylhäissyytenne” . . . Kohta tarjottiin tietysti minulle juomallinen wiinaa juotawaksi ja sen perästä heti toinen. Toisenkin nielastuani sanoin: „Suwaitkaa kärkeä antaa wielä kolmas.” Kun kolmannen olin juonut niin toinen heistä nousi, tuli luokseni, syleili ja suuteli. „Sinäpä,” sanoi, „wasta meidän miehiämme olet, oikea siperialainen.” Kowin olin heidän mieleisensä. Se, joka minua suuteli, oli juuri teidän isänne Karp Lukitsh Polujanowi, toinen taas oli nimeltään Login Jewseitsh Njedoshiwin. He oliwat siperialaisia kullankaiwajia.

Oliwat tietysti tulleet Pietariin huwitlemaan, mutta siellä oli heitä kaikkialla wastassa järjestys: sitä ja sitä ei sallittu tehdä, se ja se oli kiellettyä. Kowasti heitä suututti mokoma järjestys; „miksi,” sanoivat he, — „ollenkaan tulimmekaan tänne?” Mutta minusta pitiwät kuten omasta sukulaisestaan ja rupesiwat lähettämään sijastaan teatteriin suututtaakseen kassööriä. Joka ilta istuin yksin kalliissa loosissa. Teatterista menin aina heidän luokseen hotelliin ja kerroin, mitä olin nähnyt ja kuullut. . . Kertomuksiini oliwat aina hywin tyytywäisiä. . . Wasja, ethän waan nuku?”

— En, en. . . Kerro edelleen. Milloinkas se aarre tulee?

— Odot, kyllä siitäkin vielä puhun. . .

III.

— Paljo oli meillä puuhaa, — jatkoi ukko pimeässä. Istuiwat kerron sitte suurusta syömässä: wadillinen munuaisia ja neljännes wiinaa oli pöydällä. Login Jewseith wainaja sanoi yht'äkkiä: „Karp Lukitsh, kuuleppas, mitä sulle sanon. Mitä me täällä teemme, hämmästyttäkäämme mieluummin Galaktion Pawlitshia . . . Hän luulee meidän wiipywän Pietarissa syksyyn asti, mutta mepä tulemmekin yhtäkkiä hänen nimipäiwilleen.” Suuresti ihastui isänne ehdotuksesta. „Todeltakin,” hän sanoi, „mitä me täällä oikeastaan teemmekään — kaikkia täällä on kiellettyä!”

Pian he oliwatkin jo aiwan walmiit matkalle lähtemään. Hetken aikaa minulle wielä haasteliwat ja sanoiwat sitte: „Tuleppas, hollantilainen, kanssamme Siperiaan. Sitä et koskaan tule katumaan, meitä olet kowin miellyttänyt.” Kauwan eiwät ajatuksen aikaa antaneet . . . No mitäpä tehdä, ajattelin, kun kerran on näin kummallinen sattuma eteeni awautunut. Puolen tunnin kuluttua olin jo walmis ja sitte lähdin matkaan itsekään tietämättä minne. Milloinkaan en ollut

Jaroslowin kuwernementtia kauwempana käynyt ja yhtäkkiä olin näin pitkälle retkelle joutunut. . . Kuitentaan ei hätää ole, ajattelin, owathan rikkaita kauppiaita, eiwät he minua hylkää. Wähällä oli kuitenkin, etten kerran tieltä takaisin kääntynyt. Pietariin takaisin näet mieleni teki. Kun silmäni ummistin, niin aiwan selvästi olin sen näkewinäni: näin Newskin tulet, musiikin, ewestit, joiden kanssa biljaardia pelasin. . . Mitä kauwemmaksi kuljimme, sitä pienemmiksi käwiwät kaupungit, sitä köyhemmäksi wäestö, naiset taas oliwat sitäkin kehnompia. Minun tuli yhä enemmän ikäwä, matkatowerieni taas yhä hausکمپی. Koko matkan sadatteliwat he Pietaria. . . Sen järjestys ei miellyttänyt heitä ollenkaan. Täten kuljimme pitkin Wolgaa ja käännymme lopulta Kama jokea purjehtimaan ja aloimme wihdoin suurilla wankureilla ajaa. Wuorten rotkot kulettuamme tulimme wihdoin tänne Siperian puolelle. . . Mitä kauwemmaksi tulimme, sitä iloisemmiksi käwiwät matkatowerini. Kowin oliwat ihastuksissaan. Suuresti oli todellakin seutu muuttunut ja kansakin oli aiwan toisenlaista. Irtishistä lähdettyämme ja pitkin aroa kulkiessamme tapasimme yhtäkkiä eräässä kiewaris-

sa Galaktion Pawlitshin. Minun hyväntekijänikös ihmettelemään: suoraan oliwat muka Pietarista häntä kummastuttamaan lähteneet ja hän tuleekin tiellä vastaan. Hölmistyiwät kerrassaan. Kun nimismies alkoi heiltä kysellä Pietarista, osoittiwat he minuun ja sanoiwat, että minä se heidän puolestaan olen Pietaria katsellut. Taasen pakoittiwat he minua näyttämään juomataitoni, täytyihän edes jolloin nimismiestä kummastuttaa. Mutta minä huomasin, että häpeissään oliwat hyväntekijäni, kun Pietarista oliwat ryyppäämättä lähteneet eiwätkä kuitenkaan nimismiehen nimipäiwille ennättäneet. Kaswoiltaan-kin muuttuiwat kokonaan, pahoillaan oliwat kowin, jotta lakkasiwat wiinaakin juomasta.

Pian huomasi nimismies, mistä kysymys oli ja alkoi pilkata heitä. Olipa wähällä, etteiwät he takaisin kääntyneet. . . Kiewarissa ollessamme käweli Karp Lukitsh pitkin permanttoa ja sanoi: „Niin, Galaktion Pawlitsh, ystäwäiseni, ikäwä tuli minun sinua. . .” Siitä koitui tietysti heti kowat juomingit. Eikä nimismies siinä toisille perään antanut, mutta muisti kuitenkin pitää huolen asioistaan. „Hywät herrat, — hän wirkkoi, — parin päiwän päästä on nimipäiwäni, täy-

tyy kiirehtää kotipuoleen.” „Kyllä sinne vielä ehdit, ystäväisemme.” Ja sitte me ryyppäsimme, joimme äärettömän määrän, kunnes nimismies meni aiwan järjiltään. Jaloillaan sentään vielä pysyi, mutta järki oli kadonnut kokonaan. Sen kuitenkin vielä muisti, että pitää lähteä nimipäiwää wiettämään. Wihdoin, kun hän jo oli hirweän humalassa, talutettiin hän rattaisiin, lähetettiin menemään ja toiwotettiin onnellista matkaa. Waikka ei hewosia lainkaan edessä ollut, istui Karp Lukitsh kuskipukille ja alkoi ajajan tawoin hewosia heputella, Njedoshiwin taas luokkaa kelloineen rawisteli. . . Hassunkurista oli pilaa! Nimismies huusi „anna mennä,” ja nukkui pian. Tunnin ajan annettiin hänen nukkua, sitten istuutui Karp Lukitsh jälleen kuskipukille, ja Njedoshiwin tarttui luokkaan. . . Ptruu! Perillä ollaan, teidän korkeasukuisuutenne! Nimismies ei tietysti huomannut mitään. Hän wiettiin sisään, aiwan kuin oltaisiin saawuttu waan toiseen kestikiewariin, ja taas alettiin ryyppätä. „Me läksimme yhdessä sinun kanssasi nimipäiwille,” sanoiwat minun isäntäni. Täten kuletettiin nimismiestä kahden wuorokauden ajan rattailta tupaan ja tuwasta rattaille. Sitte, kun aika oli loppuun kulutettu, isän-

ne herätti nimismiehen, otti lakin päästään ja sanoi: „Minulta on kunnia onnitella teitä, Galaktion Pawlitsh, nimipäiwänne johdosta” . . . Siitäkös wasta nauru ja haukkumasanojen tulwa syntyi. Nimismies julmistui niin kowasti, että waiwoin saimme hänet pysymään alallaan. . . Isäntäni saawuttiwat kuitenkin tarkoituksensa: oliwathan näet häntä nimipäiwänsä aamuna kummastuttaneet. Tuntuu siltä kuin olisi kaikki wasta eilen tapahtuneet, eikä ketään heistä kuitenkaan enään edes elossa ole.

— Mutta milloin aarre tulee?

— Aikanaan puhun siitäkin.

IV.

— Wihdoin saawuimme perille, Wasja. Suuresti minua miellytti Karp Lukitshin koti. Kaikkea oli talossa yllin kyllin. Kaikki oli järjestetty siperialaiseen tapaan, kokonaan wapaata oli siellä elämä. Kaikkien kanssa tutustuin pian ja hywä oli elääkseni. Mutta kun lumi peitti maan ja alkoi Siperian talwi, niin jo alkoi oloni ikäwäksi käydä. Pääsyynä oli se, ettei ollut minulta mitään tekemistä. Niin, kowin alkoi minua haluttaa takaisin Wenäjälle. Tosin oli elämäni mukawaa, mutta wieraalta tuntui kuitenkin. . . Wihdoin — noin joulun tienoissa, tuli elämäni aiwan sietämättömäksi. Silloin sanoin Karp Lukitshille: laskekaa minut kotiin, muuten menehdyn työttömyydestä. Mutta hän waan nauroi: „Odota, Grigori, wielä sinua tarwitsen, kyllä wielä kerran työtä saat. Meillä on tapana vuosi loikoa toimeettomana ja yhtenä wiikkona tehdä työtä kahden vuoden edestä.” Se oli meidän wenäläisten mielestä tietysti hywin kummallista, mutta ei auttanut muu kuin jäädä paikoilleen. Meni joulu, kului laskiainen ja kolmantena wiikkona pääsiäisen

jälkeen käski Karp Lukitsh minun walmistautumaan matkalle. Koko talo oli mullin mallin, aiwan kuin so-taan olisi lähdetty. Kokonainen kuormasto warustet-tiin mukaan. Noin wiisikymmentä työmiestäkin otet-tiin myötä, tallirenkiä, oppaita y. m. — täydellinen sotajoukko. Jumalanpalweluksen pidettyä läksimme matkaan. Äitinne saattoi meitä ja wirtoina wuosiwat kyyneleet hänen silmistään, sillä ei ollut tietoa, mil-loin palaisimme takaisin. Milt’ei koko kaupunki oli lähtöämme katsomassa. Minä ajoin samoilla rattail-la Karp Lukitshin kanssa, olin, niin sanoakseni, hä-nen apumiehenään. Talwen kuluessa olin kaikkiin hänen tapoihinsa tottunut, tuskin ajattelemaankaan ehti kun jo olin hänen tahtonsa täyttänyt. Kulettiin sitten metsiä ja kyliä aina Kiinan rajalle asti. Kah-nessa paikkaa rupesimme matkalla kaiwamaan, mut-ta turhaan. Kummastutti minua Karp Lukitsh: aiwan oli toinen mies, wiinaakaan ei maistanut tippaakaan. Oli näet päättänyt ettei toimessa ollessaan wiinaa joi-si. Ensimmäisellä löydöksellä olimme wiipyneet liian kauwan, jotta kewät meidät yhtäkkiä yllätti. Odotim-me, kunnes tulwa oli hiukan laskeutunut, ja jatkoim-me matkaamme ratsain, jätettyämme pysäyspaikalle

wartijat. Waikeata, kowin waikeata oli kulku, milloin kuljimme soita, milloin taas wuoristoissa samoilimme. Usein oli joen yli kahlattawa, ja wirtawat oliwat joet ja niiden wesi kylmää. Kaikkein enin hämmästyttiwät minua hewoset, ihmeellinen on se eläin. Soita samottaessa se mättäältä mättäälle hyppeli, wuorelle taas kiwiä myöten kapusi, wuoren rinnettä taas warowasti alas laskeutui. Milloinkaan ei kykene ihminen tekemään sitä, mitä tekee huonoinkin hewonen. Oikeimpa oli hirweätä satulassa istua, sillä eipä tiennyt milloin alas keikahtaisi. . . Helppoa ei hewosilla suinkaan ollut Karp Lukitshia selässään kantaa, ja neljä hewosta hän päiwässä uuwuttikin. Usein ajattelin itsekseni, että mokoman matkan woi tehdä ainoastaan sielunsa autuuden tähden. Leiripaikalla ei usein ollut, missä jäseniään oikoo. Mitä kauwemmaksi tulimme, sitä korkeammiksi käwiwät wuoret ja kylmemmäksi ilma. Jätimme hewoset erään suon rantaan ja läksimme itse kulkemaan jalan. Mutta kowin oli Karp Lukitsh ruumiiltaan kömpelö woidakseen suota astua ja niinikopassa täytyi häntä suon yli kiskoa. Wiikon päiwät siten kuljimme, enää en woinut itseäni pidättää, waan kysyin Karp Lukitshilta: „Min-

ne me oikeastaan menemme?” „Aarretta hakemaan,” — wastasi hän. Kun wihtoinkin olimme saapuneet Orawawuorelle, niin Karp Lukitsh wirkkoi: „Tässä on viimeinen pysäkki.” Heti aloimme kaiwaa eri paikoista. Kaikkiialla löysimme jonkun kultajywän, mutta liian wähän, jotta työhön olisi kannattanut ryhtyä. Miltei koko kesän me wietimme metsässä ja wiliinnyimme niin, ettemme lopulta enää olleet ihmistenkään näköisiä. Kerran syksypuoleen me Karp Lukitshin kanssa erosimme muista ja läksimme kolmen työmiehen kera kulkemaan eräälle etäämpänä olewalle wuorelle. Kuljimme, kuljimme, waan yhä edemmäksi näkyi wäistywän wuori. Illan suussa sen kuitenkin saawutimme. Synkkä, sakea metsä kaswoi paikalla. Pieni joki juoksi alas wuoren rinnettä pitkin. Läksimme sen wartta alaspäin kulkemaan. Sitten kotwasen metsää samoiltuamme Karp Lukitsh huusi: „Seis!” Minä kuljin hiukan jäljempänä muita ja saawutettuani muut sanoi Karp Lukitsh osoittaen pientä aukeamaa, jolla näkyi muutamia kiwiä: „katsoppas, hollantilainen, noita kiwiä tuolla.” Katsahdin sinne päin ja huomasin aukeamalla joukon noin arsinan kokoista topaasikiwiä. . . „Tämä on juuri se

paikka,” kuiskasi korwaani Karp Lukitsh. Kummallinen ja satumainen oli paikka. Muutaman askeleen päässä siitä juoksi pieni joki, wedessä näkyi myöskin muutamia porsaan kokoista kiwiä. Samana iltana me jo teimme koekaiwoksia rannalla ja löysimme rikkaan kultasuonen. Sitte panimme lewolle . . . Mutta Karp Lukitsh ei maannut koko yönä. Wähän aikaa nuotion ääressä lojuttuaan, meni hän taas katsomaan joen kiwiä — eikä minunkaan nukkua auttanut, sillä pelkäsin hänen wielä hukkuwan. Ihmeellinen paikka oli todellakin! . . . Heti aamun tultua rupesimme taasen tekemään kaiwoksia toisella puolella jokea — ja nytkin löysimme wiljalta kultaa. Samalla hywällä menestyksellä koetimme joen pohjaakin kaiwaa. — „Tässä se aarre nyt on,” — kuistasi minulle Korp Lukitsh ikäänkuin juopuneena ilosta. Löimme maahan muutamia merkkipaaluja, täytimme kuopat ja läksimme toisten luo. Matkalla weistimme merkkiä puihin, jotta takaisin osaisimme. Sanalla sanoen, teimme kaikki mitä tehtäwissä oli. Mutta waikka miten olisimme Orawawuorellemme pyrkineet, niin emme kuitenkaan sinne osanneet, ikäänkuin syrjään oli se meistä siirtynyt. Meidän täytyi wietätä yömmе suolla.

Kun aamusella heräsimme, niin oli wuoremme muutamana sadan sylen päässä meistä. Aloimme nousta wuorelle, mutta aiwan toiselta puolelta kuin olimme lähteneet. Siten woi metsässä eksyksiin joutua. Oikeastaan olisi meidän pitänyt heti lähteä hewosiemme luo, jotta olisimme ennen talwen tuloa kerinneet, mutta Karp Lukitsh tahtoi wielä kerran nähdä aarteen paikan. Minä jäin leiriin ja hän otti mukaansa melkein kaikki muut. Ja ajatteles, kolme wuorokautta etsiwät he jokea ja aukeamaa, jolle olimme merkki-paaluja pystyttäneet, waan eiwät löytäneet. . . Synkänä kuin yö palasi Karp Lukitsh ja alkoi kysellä minulta: „Tottahan sinä waan näit ne kiwet.” „Tietysti, tietysti.” „Kadonnut, sanoi hän, on meiltä aarre, ikäänkuin aukeama kiwineen olisi maan alle wai-punut.”

Ja tyhjin toimin täytyi meidän palata takaisin. Jo alkoi näet meitä talwen tulo peloittaa ja ruokawaratkin oliwat aiwan lopussa. Mutta iloisella mielellä Karp Lukitsh sentään kotiin palasi ja kärsimättömästi rupesi odottamaan toista pääsiäistä jälleen matkalle lähteäksensä. Taas alettiin warustautua matkaan, paljon palkattiin työmiehiä ja tawaraa joka la-

jia mukaan otettiin. Lähdettiin sitten samaa taiwalta samoamaan kuin edellisenäkin vuonna ja samat waiwat oli edessä kuin silloinkin. Niistä on kyllä helppo puhua, mutta ei yhtä helppo niitä kestää. Orawawuorelle kyllä pääsimme, mutta aarten paikkaa emme nytkään löytäneet. Koko kesän soita ja wuoria samoiltuamme palasimme tyhjin toimin kotiin. Surulliseksi weti jo Karp Lukitshin mielen, sillä wähänkös ne kahden vuoden kuljeskelemiset sitte oliwat maksaneet. Mutta siitä huolimatta läksimme kolmantenakin kewäänä taas matkalle. Kaikkialta, mistä waan sai, lainasi Karp Lukitsh rahoja ja minä olin huomaawinani, ettei hänen järkikultansa enää oikein selwä ollut. Yhä puhui hän aarteestaan ja unissaankin oli sen näkewinään. Lähdettiin jälleen taipaleelle ja koko kesän Orawawuoren ympäristöjä turhaan samoilimme. Syyspuolella kesää wirkkoi Karp Lukitsh kerran: „Waikka tähän kuolisin, mutta aarten minun löytämän pitää.” Wahwa oli mies, mutta wähällä oli kuitenkin järkensä menettää. Pitkin leiriä waan käweli ja itseksen hoki: „Tämä on Orawawuori, — tuolla on suo, — tuolla on wuori, jonka rinnettä joki alas juoksi.” Kowin oli raskas meil-

le tämä kesä, hyttysiä oli niin kosolta, ettet tiennyt miten elää. Hewoset alkoivat kuolla toinen toisensa perästä ja työväki nurkua, mutta Karp Lukitsh waan höpisi entistä lukuaan. Syksy oli jo milt'ei käsissä. Minä asuin samassa teltissä Karp Lukitshin kanssa. Kerran heräsin yöllä ja kuulin, että teltissä joku itki, hiljaa, aiwan kuin lapsi. Otin walkeeta ja huomasin Karp Lukitshin istuwan wuoteellaan pää käsien warassa, nyynelten wuotaessa hänen silmistään. Kun rupesin häntä lohduttamaan, alkoi hän itkeä wielä enemmän. . . „Muistatko, hän wirkkoi, miten me oikeastaan sen aukeaman kiwineen löysimme?” „Sangen hywin sen muistan, minä wastasin, selwästi näen wielä nytkin sekä aukeaman että kiwet; joenkin tarkkaan muistan, — „Mutta kenties sentään erehdyit, silmäsi pettiwät. . . kaikkeahan sitä woi metsässä ihmiselle tapahtua!” „No, älkäähän nyt toki, Karp Lukitsh, kysykää työmiehiltäkin, jotka oliwat kanssamme.” Mitäpä siitä kysymistä oli, omille silmilleen ei kukaan todistajaa hae, mutta Karp Lukitshin järki alkoi pimentyä. Ja hiukan rupesi minuakin jo arweluttamaan, eiwätkö liene waan silmäni noiditut olleet. Leirissämmme Orawawuorella me waan yhä wiiwyim-

me, kunnes alkoi jo ensimmäinen lumi tulla. Jos talwi korwessa saawuttaa, niin ei kuolema kaukana ole. Parhaamatkin oppaat näet eksywät, kun lumi kaikki merkit peittää ja metsä saa aiwan toisen muodon, mutta itsepäisesti kieltäytyi Karp Lukitsh kotiin lähtemästä, vaikka kuinka olisimme pyytäneet. Työwäki nosti kapinan. . . Ja hirmuiseen syntiin teimme itsemme silloin syypääksi. Hirwittää kertoakin. Eräänä aamuna teltistä ulos mentyäni, huomasin koko seudun ikäänkuin käärinliinoin werhotuksi. Jumalani, mikä melske silloin leirissä nousi. Työwäki aiwan raiwostui ja wähällä oli Karp Lukitshin tappaa. Suoraan tahtoivat näet häneen puukon työntää. Hiukan aikaa mellastettuaan kokosivat kaiken mitä waan käsiinsä saivat ja läksiwät. Kahden jäimme Karp Lukitshin kanssa leiriin eikä muita meille kumppaniksi jäänyt kuin wanha hewoskaakki. Rupesin häntä pyytelemään, että kotiin päin läksisi, mutta hän pysyi jyrkästi päätöksessään. „Tähän paikkaan kuolen,” hän sanoi. Lunta sateli waan yhä. Silloin rupesin valmistautumaan kuolemaan, sillä ruokawaroja oli meillä waan pariksi, kolmeksi päiwäksi. Wihdoin onnistui minun kuitenkin, en itsekään tiedä miten, saada

Karp Lukitsh lähtöön suostumaan. Lähdimme taivallelle ja hewonen seurasi meitä. Wiisas oli hewonen elukaksi. Niin wiisas, että luulisi sen siinä tuokiossa waan sanowan, että ihmisen tahdon alaisena hänen tulee olla ja ettei ilman häntä toimeen woi tulla. Muut, jotka ennen meitä oliwat leiristä lähteneet, toisena päiwänä jo eksyksiin joutuiwat. Syntyi erimielisyyttä: toiset wäittiwät että tuonne päin sitä on mentävä, toiset taas aiwan wastakkaiselle suunnalle tahtoiwat lähteä. Kumpikin puolue piti oman päänsä. Ja kaikki he sitte metsään menehtyiwät, mikä nälästä, mikä wilusta, mikä petojen raatelemana. . . Woi hirmuista syntiä sentään! . . . Mutta Karp Lukitsh waan höpisi omaa loruaan: „kumpa waan pikemmin saisi kuolla, kerranhan kuitenkin kuolla täytyy, ja mitäpä siellä kotonakaan tekee.” Eteenpäin pyrimme kuitenkin ja kehoilla jaloillaan raahusti jälestämme hewonen. Kun me pysähdyimme, niin pysähtyi sekin. Kun kaikki heinät oli lopussa, niin waati Karp Lukitsh sitä tapettawaksi. . . Mutta minun tuli sääli hewosraukkaa. „Mitä, herra, minä sanoin, minkälaisia sanoja enää suustanne laskettekaan, aiwan kuin ei meillä ristiä kaulassamme olisikaan. . . Nyt on waan ajatel-

tawa sitä, että Jumala edes kristillisen kuoleman antaisi, ja te tahdotte hewosen tappaa. Emmehän, Jumalalle kiitos, tataarilaisia ole” . . . Eräässä paikassa tapasimme yhden entisistä työmiehistämme. Aiwan oli jo, miesparka, henkensä heittämäisillään. . . Ja ajatelkaas, herraseni, tähän asti oli hewosemme jälestämme kulkenut, mutta nyt alkoi edellämme juosta lönköttää. Wähän wäliä pysähtyi meitä odottaakseen. Tuo hewonen, sanoin Karp Lukitshille, meidät ihmisten ilmoille wie . . . Kowin alkoi jo meitä nälkä waiwata, lopulta täytyi meidän jo haawan kuorta pureskella. Siinä hewosen jälessä kulkiessamme näin yht’äkkiä lumessa ihmisjäljen tapaisen. Näytin sitä Karp Lukitshille, mutta hän ei uskonut. Ja ajatelkaas, herraseni, suoraan wei meidät Njedoshiwin retkikunnan luo. Kaukaa oli se ihmiset wainunnut. Wähissä hengen pääsimme Njedoshiwin luo ja hän lähetti meidät kotiin. Siitä lähtien ei Karp Lukitsh sanonut yhtään ainoata sanaa, waikeni aina kuolemaansa asti. Mistä lienee niin puhumattomaksi käynytkin. Warmaan en woi sanoa, oliko siihen syynä nälkä, waiwat, waiko noituus. Koko talo joutui rappiotilaan, kadonnut oli pian sen entinen rikkaus. Sitä se aarten hakeminen

meille maksoi. Mutta ethän waan nuku, Wasja?

V.

Kun Anna Galaktionowna seuraavana aamuna heräsi, oli hänen ensimmäinen ajatuksensa missä Wasja oli. Tosin ei hän ensi kertaa ollut jossain biljaardihuoneen nurkassa yötään viettänyt — ja sitäpait-si ilman saappaita ei kauwaksi mennä, — mutta siitä huolimatta tuli Anna Galaktionowna lewottomaksi ja soitti palwelijaa.

— Käskekää Wasili Karpitsh tulemaan tänne, — sanoi hän palwelijalle.

— Hän on lähtenyt pois.

— Mihin hän ilman saappaita olisi woinut mennä?

— En tiedä, mutta yhdessä meidän marköörimme kanssa waan läksiwät. Markööri hänelle saappaatkin hankki. . .

— No mihin kummaan he sitte oikeastaan läksiwät?

— Jotakin aarretta meniwät etsimään. Hulluutta tietysti. . . Ukolla oli hiukan rahoja, joita oli wanhuuden waralle säästännyt, mutta nyt ne menewät aarteen etsimiseen. . .

Noin vuoden perästä oli eräässä siperialaisessa sanomalehdessä uutinen, jossa kerrottiin erään retkikunnan lähellä Kiinan rajaa metsässä löytäneen kaksi tuntematonta ruumista. — Mahdollista on, että ne oliwat Hollantilaisen ja Wasjan maalliset jäännökset.
